

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.30.03.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Dünya Sağlık Örgütü tarafından Koronavirüs ve bağlı Covid-19 salgını nedeniyle pandemi ilan edilmiş ve bu kapsamda geniş çaplı çeşitli önlemler alınmıştır. Ancak cezaevlerindeki mahpusların tahliyesi sağlanmamış; Bakanlığınızca cezaevlerinde henüz Covid-19 vakasına rastlanmadığı belirtilmiş ve “*Ateş ölçer, maske, eldiven tedarik edilmiş durumdadır. Tüm taraflar dinlenerek teknik çalışmalar yapıldı. Hükümlü ve tutuklular devlete emanet, onların sağlığı için her türlü titizlik gösteriliyor.*” şeklinde açıklama ile yetinilmiştir. Hakeza salgının ülkede ortaya çıkmasının ardından ziyaretçi yasağı da alınan önlemler arasındaydı. Fakat salgının dışarıdan gelebilmesi ihtimali göz ardı edilmiş, cezaevine dışarıdan virüs taşıyacak olanların yalnızca ziyaretçiler değil cezaevi çalışanlarının olma ihtimali değerlendirilmemiştir. Oysa cezaevi görevlileri yemek, sayım, havalandırma ve benzeri çeşitli gerekçelerle mahpuslara gün içinde birden fazla kez temas etmektedir. Halihazırda milyonlarca yurttaş alınan önlemler kapsamında bir nevi ev hapsindeyken, ülke dışına çıkışlar durdurulmuş hatta il dışına çıkışlar da zaruri hallerde izin şartına bağlanmışken kaçma şüphesi bulunmayan mahpusların tahliyelerine olanak sağlanmaması izaha muhtaçtır. Kaldı ki cezaevlerinde yüzlerce ağır hasta mahpus olup bağışıklık sistemleri olası Covid-19 virüsünü tolere edecek durumda değildir. Keza cezaevlerindeki hijyen koşullarının yetersizliği, koşulların kalabalıklığı, beslenme imkanlarının sınırlı oluşu mevcut salgın hastalık bakımından cezaevinde kalanlar açısından tehlike oluşturmaktadır. İvedi bir çözüm üretilmez ve tahliyeler sağlanmazsa telafi edilemeyecek zararların meydana gelmesi an meselesidir. Bakanlığınız tarafından yapılan cezaevinde yeterli ateş ölçer ve benzeri malzemelerin tedarik edildiğine dair açıklama ise mevcut salgının yayılma algoritması ve etkisi nazara alındığında cezaevinde kalanlar kadar ailelerinin de kaygılarını gidermemiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Halihazırda ülke genelindeki tüm cezaevlerinin salgın hasatlığı önleme kapsamında dezenfekte işlemleri gerçekleştirilmiş midir? Dezenfete edilmeyen cezaevi kalmış mıdır?

- 2- Cezaevlerinin dışarıdan gelen mal, yiyecek ve benzeri sirkülasyon esnasında günlük temizliği nasıl sağlanmaktadır? Yapılan temizlik yeterli midir?
- 3- Dışarıdan getirilen yiyecek veyahut hizmete özgü malların dezenfekte işlemleri hangi koşullarda gerçekleştirilmektedir?
- 4- Cezaevi yemekleri hangi koşullarda yapılmaktadır? Cezaevinde yemek yapan, yemekleri dağıtan personel gerekli hijyen kurallarına uymakta mıdır? Bu konuda cezaevlerinde hangi önlemler alınmıştır/alınmaktadır?
- 5- Cezaevlerinde çalışan görevliler arasında Covid-19 şüphesiyle test yaptıran ve bu nedenle gözlem altına alınan olmuş mudur? Şayet olmuşsa o görevli ile temas eden mahpuslara test yapılmış mıdır? Yahut karantina koşulları sağlanmakta mıdır?
- 6- Cezaevlerinde mahpuslara Covid-19 vakası için test yapılmış mıdır? Test sonucu pozitif çıkan olmuş mudur? Şayet olduysa o mahpusla temas eden diğer mahpuslar için hangi önlemler alınmıştır? Gerekli karantina koşulları nasıl sağlanmaktadır yahut sağlanacaktır?
- 7- Cezaevinde kalan mahpuslar arasında Covid-19 vakası pozitif çıkanlar varsa bu kişilerin tedavileri hangi şartlar altında gerçekleştirilmektedir? Ailelerine haber verilmiş midir? Hastanelere sevk işlemi nasıl gerçekleştirilmiştir?
- 8- Tek bir mahpus ile bir gün içerisinde kaç cezaevi görevlisi temas sağlamaktadır? Mahpuslarla temas sağlayan cezaevi görevlileri her bir temasın ardından gerekli el hijyenini sağlıyor mu yahut nasıl sağlıyor? Örneğin yemek dağıtımını yapan bir cezaevi görevlisi her bir mahpusa temas ettikten sonra eldivenini çıkarıyor yahut elini dezenfekte ediyor mu?
- 9- Mahpuslara mektup, faks, gazete, kitap ve benzeri dışarıdan gelen sair evrak yahut eşya dağıtımını hangi koşullarda gerçekleştirilmektedir? Dışarıdan gelen evrak yahut eşyalar yeterince dezenfekte edilmekte midir?
- 10- Koşullarda günlük aramalar devam ettiriliyor mu? Şayet günlük arama rutini devam ediyorsa, arama yapan görevliler mahpusları olası salgın riskinden korumak için uygun kıyafet, maske ve eldiven kullanıyor mu?
- 11- Covid 19 virüsünün atlatılması kuşkusuz iyi bir bağışıklık sistemi ile mümkün olup bu koşullarda cezaevlerinde kalanlar için ek gıda takviyesi yapılmakta mıdır? Bağışıklığı güçlendirici besinler hazırlanmakta ve mahpuslara yeterli oranlarda verilmekte midir?
- 12- Halihazırda Covid 19 için risk oluşturan kronik hastalığı olan mahpus sayısı nedir? Kronik hastalığı olanlar ve bağışıklığı zayıf olanlar için hangi önlemler alınmıştır, yahut alınması acil gündemleriniz arasındadır?
- 13- Covid-19 kapsamında alınan önlemler arasında mahpusların havalandırma imkanları genişletilmiş midir? Yahut genişletilmesi ve mahpusların temiz hava almaları sağlanacak mıdır?
- 14- Koşullar yeterince havalandırılmakta mıdır? Ne sıklıkla havalandırma sağlanmaktadır?
- 15- Şayet gerekli önlemler alınmadı ve mahpusların sağlığı için yeterli koşullar sağlanmadıysa cezaevlerinde Covid-19 nedeniyle gerçekleşecek olan olası bir yaşam hakkı ihlalinin sorumluluğu kimde olacaktır?
- 16- Mahpusların aileleri ile olan ziyaret hakkı 15 günlüğüne sınırlandırılmış olup 15 günlük sürenin bitiminde hangi önlemler alınacaktır?

17- Ziyaret hakkının bir süreliğine ertelenmiş olması aynı zamanda mahpus aileleri için de endişeli bir süreç anlamına gelmekte olup bu bağlamda tutukluların tahliyesi, hükümlülerin ise bir süreliğine infazlarının ertelenmesi gündeminizde midir?